# Protokół

## 21. posiedzenia, 4. sesyi, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego

### z dnia 16. maja 1893.

Początek posiedzenia o godzinie: 11. minut 15. przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy JO. Eustachy książe Sanguszko.

Sekretarze: Jan Trzecieski, Dr. Franciszek Paszkowski ks. Mikołaj Siczyński, Józef Wiktor.

Obecnych posłów: 119.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Radca dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie, oznajmiając, że protokół 19. posiedzenia uważa za przyjęty, nie wniesiono bowiem przeciw niemu żadnych zarzutów, tudzież że protokół 20. posiedzenia jest złożony w kancelaryi sejmowej do przejrzenia.

Marszałek podaje do wiadomości Izby, że udzielił trzydniowego urlopu p. Sękowskiemu.

Sekretarz p. Trzecieski odczytuje spis petycyi wniesionych po dzień 16. maja b. r., które Izba przydziela następującym komisyom:

Komisyi administracyjnej: L. s. 1069, 1072, 1073, 1105.

Komisyi gminnej: L. s. 1070, 1071, 1072.

Komisyi prawniczej: L. s. 1072, 1073, 1074.

Komisyi drogowej: L. s. 1073, 1076, 1090, 1117.

Komisyi kolejowej: L. s. 1075.

Komisyi budżetowej: L. s. 1077, 1078, 1079, 1080, 1091, 1092, 1093, 1099, 1100, 1101, 1102, 1103, 1104, 1106, 1107, 1108, 1116.

Komisyi szkolnej: L. s. 1095, 1096, 1097, 1098.

Izba przystępuje do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o czynnościach odnoszących się do podniesienia hodowli bydła.

Sprawozdawca p. Romanowicz, wnosi imieniem Wydziału krajowego przekazanie tego sprawozdania komisyi gospodarstwa krajowego.

Przemawia p. Stanisław hr. Stadnicki.

Przemawia Sprawozdawca.

Izba w głosowaniu uchwala zgodnie z powyższym wnioskiem Sprawozdawcy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w sprawie udziału tegoż w powszechnej wystawie krajowej.

Sprawozdawca p. Romanowicz, wnosi imieniem Wydziału krajowego przekazanie tego sprawozdania do komisyi budżetowej.

Izba bez rozprawy uchwala zgodnie z wnioskiem Sprawozdawcy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie materyalnej pomocy kraju na rzecz budowy kolei lokalnej, którąby połączyła Brzeżany i Podhajce z kolejami: Czerniowiecką i Karola Ludwika.

Sprawozdawca p. Edward Jędrzejowicz, wnosi imieniem Wydziału krajowego przekazanie tego sprawozdania komisyi kolejowej.

Izba bez rozprawy uchwala zgodnie z tym wnioskiem Sprawozdawcy.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu koncesyi na pobór opłat mytniczych: 1. na drodze gminnej z Siepietnicy przez Szerzyny do Swoszowy i z Szerzyn do Jodłówki; 2. na drodze gminnej Przemyślańsko-Pomorzańskiej.

Sprawozdawca p. Edward Jędrzejowicz, odczytuje sprawozdanie powyższe, zakończone następującym projektem uchwały:

Uchwała

o udzieleniu koncesyi na pobór opłat mytniczych:

1. na drodze gminnej z Siepietnicy przez Szerzyny do Swoszowy i z Szerzyn do Jodłówki;

2. na drodze gminnej Przemyślańsko-Pomorzańskiej.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem księstwem Krakowskiem, rozporządzam, jak następuje:

Art. I.

Na przeciąg lat pięciu od wejścia w wykonanie tej uchwały, nadaje się prawo do pobierania myta:

1. Na drodze gminnej z Siepietnicy przez Szerzyny do Swoszowy i z Szerzyn do Jodłówki, Wydziałom powiatowym w Jaśle i w Gorlicach, jako władzom nadzorującym, na rzecz tejże drogi, do utrzymywania której obowiązane są zresztą gminy i obszary dworskie, przez których terytoryum omycona droga przechodzi uiszczać prestacye w myśl postanowień ustawy drogowej.

Opłatę myta drogowego pobierać należy według następującego wymiaru:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 4 (cztery) ct.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) ct.;

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) ct.

Dochód z myta przypadać ma w $^{8}/_{10}$ częściach na powiat Jasielski, a w $^{2}/_{10}$ częściach na powiat Gorlicki. Dochód ten pobierać ma Wydział powiatowy Jasielski, który obowiązany jest wyżej oznaczoną część dochodu, przypadającą na powiat Gorlicki, wypłacać Wydziałowi tegoż powiatu.

Mieszkańcy gmin i obszarów dworskich, przez których terytoryum omycona droga przechodzi, wolni są od opłaty ustanowionego myta tylko w obrębie swojej miejscowości.

2. Na drodze gminnej Przemyślańsko-Pomorzańskiej, Wydziałowi powiatowemu w Przemyślanach, jako władzy nadzorującej, na rzecz tejże drogi, do utrzymywania, której obowiązane są zresztą gminy i obszary dworskie, przez których terytoryum omycona droga przechodzi, uiszczać prestacye w myśl postanowień ustawy drogowej.

Opłatę myta drogowego pobierać należy według następującego wymiaru:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) ct.;

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 1 (jeden) ct.;

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego $^{1}/_{2}$ (pół) ct.

Art. II.

Konie, woły, krowy, muły, osły należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem, nie opłaca się żadnej należytości.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Art. III.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty mytniczej lub o zniżeniu tejże.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

P. Wiktor wnosi przyjęcie całego projektu uchwały *en bloc*.

Izba w głosowaniu uchwala cały projekt uchwały *en bloc*

Uchwaliwszy następnie na wniosek p. Wiktora przystąpić do trzeciego czytania bez czy-

tania, uchwala Izba cały projekt uchwały w trzeciem czytaniu.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie prośby gminy m. Chrzanowa o zezwolenie na dalszy pobór opłaty gminnej od trunków spirytusowych i od piwa od r. 1894 do końca r. 1896 w wymiarze wyższym od dotychczasowego.

Sprawozdawca p. Wereszczyński, odczytuje powyższe sprawozdanie, zakończone wnioskiem uchwalenia następującego projektu ustawy:

U s t a w a

z dnia . . . . . . obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielk. księstwem Krakowskiem o zezwoleniu gminie m. Chrzanowa na pobór opłaty gminnej od napojów spirytusowych i od piwa w latach 1894, 1895 i 1896.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam:

Art. I.

Gminie miasta pow. Chrzanowa zezwala się pobierać począwszy od 1. stycznia 1894 do końca roku 1896 opłatę gminną od napojów spirytusowych i piwa w gminie wyrabianych w jej obręb sprowadzanych i w nim zużywanych według następującej taryfy:

1. od 1 hektolitra piwa leżaka 80 ct.

2. od 1 hektolitra piwa pojedyńczego 50 ct.

3. od 1 flaszki ($^1/_2$ litra) piwa marcowego $^1/_2$ ct.

4. od 1 flaszki ($^1/_2$ litra) piwa czarnego (Bockbier) $^1/_2$ ct.

5. od 1 litra wódki, okowity, spirytusu itp., sprowadzanych bądź w beczkach, flaszkach, lub jakichkolwiek innych naczyniach 4 ct.

6. od 1 litra rumu, araku, i t. p. sprowadzanych bądź w beczkach, flaszkach, lub jakichkolwiek innych naczyniach 4 ct.

7. od 1 litra słodzonych napojów spirytusowych w ogóle i t. p. sprowadzanych bądź w beczkach, flaszkach lub innych jakichkolwiek naczynach 4 ct.

Art. II.

Do uiszczenia opłaty obowiązani są wszyscy, którzy napoje w art. I. poszczególnione wyrabiają lub sporządzają dla miejscowej konsumcyi, bądź na sprzedaż, bądź też na własny użytek.

Art. III.

Okręg poborowy stanowi gmina miasta powiatowego Chrzanowa.

Art. IV.

Ta opłata cięży tylko na konsumcyi miejscowej i nie można nią obciążać produkcyi ani obrotu handlowego.

Art. V.

Bliższe postanowienia co do sposobu poboru tej opłaty wyda w drodze administracyjnej c. k. Rząd w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Art. VI.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba więc przystępuje do rozprawy szczegółowej.

P. Wiktor wnosi przyjęcie całego projektu ustawy *en bloc.*

Izba w głosowaniu uchwala cały projekt ustawy *en bloc.*

Uchwaliwszy następnie na wniosek p. Trzecieskiego przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwala Izba cały projekt ustawy w trzeciem czytaniu.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Męcińskiego o przedłużenie mocy obowiązującej §§. 2. i 3. ustawy z 9. marca 1889 Nr. 30. Dz. u. p. na dalsze lata.

Z powodu nieobecności p. Męcińskiego w Izbie, Marszałek usuwa na razie ten punkt porządku, a przechodzi do następnego, którym jest:

Ciąg dalszy rozprawy nad sprawozdaniem komisyi podatkowej o wniosku p. Skałkowskiego względem postępowania władz skarbowych przy egzekwowaniu podatków i innych należytości urzędowych.

*

Sprawozdawca p. Skałkowski.

Przemawia p. Teliszewski.

Podczas tego przemówienia obejmuje przewodnictwo zastępca Marszałka J. E. X. Metropolita Sembratowicz.

Przemawia p. Włodzimierz Kozłowski.

Przemawia p. Jan hr. Stadnicki.

Przemawia p. Abrahamowicz.

P. Stanisław hr. Badeni wnosi zamknięcie dyskusyi.

Izba uchwala ten wniosek.

Przemawia p. Męciński.

Przemawia p. Teliszewski dla sprostowania faktu.

Przemawia Sprawozdawca.

Marszałek obejmuje przewodnictwo.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej·

Sprawozdawcza czyta:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Wzywa się c. k. Rząd, aby polecił władzom skarbowym przy egzekucyach przestrzegać najściślej postanowień ustawy państwowej z dnia 10. czerwca 1887. Nr. 74. Dz. pr. p. i innych przepisów prawnych o przedmiotach wyjętych z pod egzekucyi.

Izba bez rozprawy uchwala powyższy wniosek.

Sprawozdawca czyta:

Wzywa się ponownie c. k. Rząd, aby polecił c. k. władzom skarbowym przy wymiarze należytości prawnych uwzględniać z urzędu te przepisy, które wpływają na obniżenie wymiaru, tudzież przed prawomocnością wymiaru nie ściągać należytości w drodze egzekucyi.

Izba bez rozprawy uchwala powyższy wniosek.

Sprawozdawca czyta:

Wzywa się ponownie c..k. Rząd, aby przedłożył do konstytucyjnego traktowania projekt ustawy o należytościach, systematycznie opracowany, uwzględniając przy tem potrzebę uproszczenia postanowień prawnych i ulżenia ludności.

Przemawia p. Teliszewski i wnosi, by po ostatniem słowie rezolucyi komisyi dodać słowa: „a mianowicie uboższej“.

Przemawia Sprawozdawca.

Izba w głosowaniu uchwala zgodnie z wnioskiem komisyi a odrzuca poprawkę wniesioną przez p. Teliszewskiego.

Sprawozdawca czyta:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby przedstawił w odpowiedni sposób JE. p. Namiestnikowi, jako Prezydentowi krajowej Dyrekcyi skarbowej, tudzież JE. p. Ministrowi Skarbu sytuacyę ekonomiczną kraju, zagrożoną w wysokim stopniu przeciążeniem podatkowem, wykazując zarazem naglącą potrzebę uczynienia zadość żądaniom Sejmu, w rezolucyach pod I., II., III. objętym.

Izba bez rozprawy uchwala zgodnie z wnioskiem komisyi.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Męcińskiego o przedłużenie mocy obowiązującej §§. 2. i 3. ustawy z 9. marca 1889 Nr. 30 Dz. u. p. na dalsze lata.

P. Męciński uzasadnia swój wniosek, pod względem zaś formalnym wnosi odesłanie tego wniosku do komisyi prawniczej z poleceniem, by zdała sprawę na jednem z najbliższych posiedzeń bez drukowania sprawozdania.

Izba bez rozprawy uchwala zgodnie z tym wnioskiem.

Następuje:

Wybór jednego zastępcy członka Wydziału krajowego z całego Sejmu w miejsce ś. p. Władysława hr. Koziebrodzkiego.

Marszałek powołuje na skrutatorów pp.: Palcha, Puzynę, X. Kowalskiego i p. Niedzielskiego, po czem zarządza wybór.

Sekretarz p. Wiktor odczytuje alfabetyczny spis posłów a odczytani głosują przez oddanie kartek.

Przed obliczeniem wyniku głosowania przystępuje Izba do następnego punktu porządku dziennego, którym jest:

Sprawozdanie komisyi drogowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie udzielenia gminie miasta Brodów prawa poboru myta kopytkowego.

Sprawozdawca p. Struszkiewicz, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek:

Wysoki Sejm uchwalić raczy załączony projekt ustawy, który brzmi:

U s t a w a

o udzieleniu gminie miasta Brodów prawa do poboru myta kopytkowego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Dla ulżenia ciężaru utrzymywania w dobrym stanie ulic, placów i dróg miejskich, udziela się gminie miasta Brodów prawo pobierania myta kopytkowego na trzy lata pod następującymi warunkami:

Art. II.

Gmina miasta Brodów pobierać ma myto kopytkowe na siedmiu rogatkach, a mianowicie:

*a)* przy drodze wiodącej na ulicę Lesznio wską;

*b)* przy drodze wiodącej na ulicę Lwowską;

*c)* przy drodze do Wielkich folwarków, obok starego okopiska;

*d)* przy drodze do Małych folwarków, obok skarbowego chmielnika;

*e)* na Jurydyce, w miejscu dawnego wału miejskiego;

*f)* na Podzamczu naprzeciw skarbowego browaru;

*g)* przy drodze do dworca kolei żelaznej obok mostu na Suchowólce.

Art. III.

Opłatę myta kopytkowego należy pobierać raz tylko przy wstępie do miasta, a to podług następującego wymiaru:

*a)* od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 5 (pięć) centów;

*b)* od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) centy;

*c)* od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) ct.

Konie, krowy, woły, muły, osły, należą do bydła ciężkiego, zaś cieletą, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Art. IV.

Przy poborze opłaty kopytkowej, mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłat mytniczych, lub o zniżeniu takowych.

Art. V.

Dochód z myta kopytkowego nie może być obrócony na żaden inny cel, jak tylko na brukowanie lub szutrowanie ulic, placów i dróg miejskich i na zakładanie lub utrzymywanie na nich ścieków, kanałów i mostów.

Art. VI.

Zużycie dochodu z myta kopytkowego na opędzenie kosztów utrzymania ulic, placów i dróg miejskich, nie uwalnia miasta od obowiązku utrzymywania takowych w ogóle w dobrym stanie i używania na ten cel prestacyi, a względnie ekwiwalentu w pieniądzach według postanowień ustawy drogowej z dnia 7. lipca 1885 Dz. u. kr. Nr. 39 część XV i wykonawczego regulaminu drogowego z dnia 24. września 1886 Dz. ust. i rozp. kr. N. 80.

Art. VII.

Każdego roku przedłoży gmina, pobierająca myto kopytkowe, przed rozpoczęciem roku budżetowego, Wydziałowi powiatowemu preliminarz tych robót, które zamierza w tym roku wykonać i pokryć prawdopodobnie spodziewanym dochodem z myta kopytkowego i podług postanowień powyższego artykułu VI.

Art. VIII.

Najpóźniej w cztery tygodnie po upływie każdego roku budżetowego, wykaże gmina, pobierająca myto kopytkowe, Wydziałowi powiatowemu, czyli i o ile roboty preliminowane na ten rok z funduszu kopytkowego, oraz z innych zasobów ustawą drogową i regulaminem drogowym wskazanych, zostały uskutecznione i czy cały dochód, który z tych źródeł wpłynął do miejscowego funduszu dróg gminnych, był na powyższe roboty obrócony i wyczerpany.

Art. IX.

Kontrolę nad robotami około utrzymania w dobrym stanie ulic, placów i dróg miejskich, pokrywanemi z funduszu poboru myta kopytkowego, wykonuje Wydział powiatowy a względnie Wydział krajowy w myśl §. 25 ustawy drogowej z 7. lipca 1885, przyczem służy mu prawo przedsięwzięcia stosownych środków zaradczych na koszt gminy pobierającej opłatę kopytkową.

Art. X.

Gdyby gmina miasta Brodów, pobierająca myto kopytkowe, wymienionych w tej ustawie warunków nie dopełniła, zarządzi polityczna władza powiatowa środki przymusowe, wskazane ustawą drogową z 7. lipca 1885 i wykonawczym regulaminem drogowym z 24. września 1886 r. Jeżeliby zwykłe środki przymusowe nie skutkowały, a organa miejskie nie utrzymywały ulic, placów i dróg miejskich w dobrym stanie, lub używały w sposób nieodpowiedni funduszu pochodzącego z poboru myta kopytkowego lub innych dochodów miejscowego funduszu dróg gminnych, natenczas obejmie Wydział powiatowy bezpośredni zarząd wyżej wymienionych dróg ulic i placów niemniej też funduszów w myśl postanowienia §. 28 ust. 5 ustawy drogowej.

Art. XI.

Od zwierząt w art. III. poszczególnionych, t. j. opłatą kopytkowego objętych, nie będzie gmina miasta Brody pobierała żadnej innej opłaty podczas dni targowych lub jarmarcznych.

Art. XII.

Wykonanie powyższej ustawy polecam Memu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Przemawia p. X. Sirko wnosząc poprawkę do Art. III. al. a).

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) centy“.

Przemawia p. Sala.

Przemawia członek Wydziału krajowego p. p. Edward Jędrzejowicz.

Przemawia sprawozdawca.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta: Art. I. i II. projektowanej ustawy.

Izba bez rozprawy uchwala art. I. i II. projektowanej ustawy zgodnie z wnioskiem komisyi.

Sprawozdawca czyta:

Art. III.

Opłatę myta kopytkowego należy pobierać raz tylko przy wstępie do miasta, a to podług następującego wymiaru:

*a)* od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 5 (pięć) centów.

Izba w głosowaniu uchwala zgodnie z wnioskiem komisyi, a odrzuca poprawkę wniesioną przez p. X. Sirkę.

P. Stanisław hr. Badeni wnosi przyjęcie całego zresztą projektu ustawy *en bloc.*

Izba uchwala powyższy wniosek, poczem przyjmuje cały projekt ustawy *en bloc* zgodnie z wnioskiem komisyi.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwala Izba cały projekt ustawy w trzeciem czytaniu.

Marszałek udziela głosu sprawozdawcy skrutynium dokonanego wyboru na zastępcę członka Wydziału krajowego.

P. Puzyna zdaje sprawę z powyższego wyboru. Na 113 głosujących otrzymał p. Onyszkiewicz głosów 55, p. Trzecieski głosów 53, p. Teliszewski 2 głosy, trzy kartki oddano białe, nikt więc nie otrzymał potrzebnej większości głosów.

Marszałek zapytuje Izbę, czy zechce przystąpić do ponownego wyboru zaraz, czy też odłożyć wybór do najbliższego posiedzenia.

Izba w głosowaniu oświadcza się przeciw odłożeniu wyboru.

Marszałek zarządza ponowny wybór.

Sekretarz p. Wiktor odczytuje spis posłów, posłowie zaś głosują przez oddanie kartek.

Zanim skrutynium zostanie ukończone, przystępuje Izba do następnego punktu porządku dziennego, którym jest:

Sprawozdanie komisyi gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego

w przedmiocie szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie.

Sprawozdawca p. Zamoyski, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisyi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowej szkole gospodarstwa lasowego za rok 1892.

2. Sejm uchwala następujący nowy etat płac nauczycieli stałych krajowej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie, uchylając tem samem etat dotychczasowy:

*a*) Dyrektor a zarazem profesor fachowy: płacy stałej 2.000 zł. i dodatek aktywalny (na pomieszkanie) w kwocie 480 zł. — tudzież pięć dodatków pięcioletnich po 200 zł. każdy.

*b*) Dwaj profesorowie do nauki zawodowej leśniczej: po 1.300 zł. płacy stałej i 400 zł. rocznie dodatku aktywalnego (na pomieszkanie), tudzież po pięć dodatków pięcioletnich po 200 zł. każdy.

*c*) Dwaj nauczyciele adjunkci: po 1.000 zł. płacy stałej i 300 zł. dodatku aktywalnego (na pomieszkanie) tudzież pięć dodatków pięcioletnich po 150 zł. każdy.

3. Sejm ustanawia na przeciąg lat dwóch, począwszy od 1. lipca 1893 r. dwa stypendya po 600 zł. w wyższej szkole leśniczej (Hochschule für Forstcultur) celem wykształcenia nauczycieli fachowych dla szkoły gospodarstwa lasowego.

4. Sejm uchwala kredyt dodatkowy na ten cel, na rok 1893 w kwocie 600 zł.

5. Sejm upoważnia Wydział krajowy do sprzedania ogrodu na „Szumanówce“ i nabycia natomiast innego korzystniej położonego gruntu, któryby mógł na cele szkoły lasowej być użytym. Sprzedaż ta winna się odbyć z uwzględnieniem możliwych potrzeb szkoły weterynaryi.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba więc przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Izba bez rozprawy uchwala w oddzielnem głosowaniu najpierw punkt 1 wniosku komisyi, następnie cały punkt 2 tegoż wniosku ustępy a) b) i c).

Sekretarz p. Wiktor wnosi przyjęcie reszty punktów wniosku komisyi, to jest punktu 3, 4, i 5, *en bloc*.

Izba uchwala głosować nad resztą punktów wniosku komisyi en bloc, poczem przyjmuje te punkta 3, 4, i 5 wniosku komisyi *en bloc*.

Następuje:

Sprawozdanie komisyi gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie krajowych składów publicznych w Krakowie i we Lwowie.

Sprawozdawca p. St. Stadnicki, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sprawozdanie Wydziału krajowego o zarządzie krajowych składów publicznych dla zboża i spirytusu we Lwowie i Krakowie za r. 1892 Sejm przyjmuje do wiadomości.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy, ażeby na częściowe pokrycie kosztów dalszego osuszenia gruntu krajowych składów we Lwowie, użył resztę pozostałą z ceny kupna i sprzedaży 288□° gruntu z realności Nr. 572$^2/_4$ w kwocie 220 zł. 39 ct., tudzież kwoty 600 zł. uzyskać się mającej od gminy miasta Lwowa za odstąpionych jej z powyższej realności 763□° gruntu pod nową ulicę miejską.

Przemawia p. Wereszczyński.

Przemawia sprawozdawca.

Izba uchwala najpierw odczytany przez sprawozdawcę ustęp pierwszy wniosku komisyi, a następnie oddzielnie ustęp drugi tegoż wniosku bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisyi administracyjnej o petycyi p. Leopolda Bråglewicza, wicesekretarza Wydziału krajowego o policzenie mu w drodze łaski czasu służby na posadzie sekretarza Wydziału Rady powiatowej spędzonego, do emerytury.

Sprawozdawca p. Dworski odczytuje powyższe sprawozdanie zakończone wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przychylając się do petycyi l. s. 847 zezwala wyjątkowo w drodze łaski na policzenie p. Leopoldowi Bråglewiczowi czasu spędzonego w służbie Rady powiatowej w Tarnobrzegu w charakterze sekretarza od dnia 1.

maja 1881 do dnia 1. czerwca 1887 do czasu służby krajowej względnie do emerytury.

Izba bez rozprawy uchwala zgodnie z tym wnioskiem.

Marszałek udziela głosu sprawozdawcy ze skrutynium dokonanego wyboru zastępcy członka Wydziału krajowego

P. Puzyna zdaje sprawę z powyższego wyboru.

Na 95 głosujących otrzymał p. Mieczysław Onyszkiewicz głosów 50, p. Trzecieski głosów 45, wybrany więc został zastępcą członka Wydziału krajowego p. Onyszkiewicz.

Marszałek stwierdza powyższy wynik wyboru.

Następuje:

Sprawozdanie komisyi budżetowej o petycyach:

a) grecko-kat. komitetu parafialnego w Haliczu o zapomogę 200 zł. na naprawę uszkodzeń wskutek badań archeologicznych w cerkwi zarządzonych;
b) Wydziału Towarzystwa wzajemnej pomocy dyaków cerkiewnych dyecezyi Stanisławowskiej o zapomogę na pomnożenie majątku zakładowego Towarzystwa;
c) grecko-kat. komitetu parafialnego w Niemirowie o zapomogę na dokończenie restauracyi cerkwi.

Sprawozdawca p. X. Kowalski, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujące wnioski:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Cerkiewnemu Komitetowi gr. kat. w Haliczu udziela się jednorazową zapomogę w kwocie 200 zł. w. a.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wydziałowi Towarzystwa Wzajemnej pomocy dijaków gr. katol. dyecezyi Stanisławowskiej, udziela się jednorazową zapomogę w kwocie 100 zł. w. a.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Grecko-katolickiemu Komitetowi Cerkiewnemu w Niemirowie, na dokończenie reperacyi cerkwi, udziela się jednorazową zapomogę w kwocie 100 zł. w. a.

Izba bez rozprawy uchwala wszystkie te 3 wnioski komisyi, głosując nad każdym oddzielnie.

Następuje:

Sprawozdanie komisyi budżetowej z petycyi gminy Przedmieście o przyjęcie na fundusz krajowy kwoty 395 zł. 20 ct. należącej się gminie m. Budapesztu za utrzymanie małoletnich Tomasza i Józefa Sajczuków.

Sprawozdawca p. Włodzimierz Kozłowski, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Koszta utrzymania Tomasza i Józefa Sajczuków w kwocie 395 zł. 20 ct. w. a., należące się gminie miasta Budapeszt od gminy Przedmieście, przyjmuje się na fundusz krajowy. W tym celu otwiera się Wydziałowi krajowemu osobny kredyt na rok 1893 w kwocie 395 zł. 20 ct. w. a.

Izba bez rozprawy uchwala zgodnie z tym wnioskiem.

Następuje:

Sprawozdanie komisyi budżetowej ze sprawozdania Wydziału krajowego o petycyi gmin Wołczatycze, Chudyjowice, Szyszkowce i Drohiczówka o zniżenie prestacyi szkolnych.

Sprawozdawca p. Włodzimierz Kozłowski, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Począwszy od 1. stycznia 1893 zniża się dotychczas uiszczane prestacye na płace nauczycieli następującym gminom: Wołczatycze powiatu bobreckiego z 200 na 150 zł., Chudyjowice powiatu borszczowskiego z 200 na 150 zł. rocznie, Szyszkowce powiatu borszczowskiego z 200 na 150 zł. rocznie, wreszcie gminie Drohiczówka powiatu zaleszczyckiego z 200 zł. na 100 zł.

Izba bez rozprawy uchwala zgodnie z tym wnioskiem.

Następuje:

Sprawozdanie komisyi budżetowej ze sprawozdania Wydziału krajowego o petycyach kilku gmin w sprawie zniżenia prestacyi na płace nauczycieli.

Sprawozdawca p. Włodzimierz Kozłowski, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Począwszy od 1. stycznia 1894 zniża się dotychczas uiszczane prestacye na płace nauczycieli gminom: Potutory powiatu brzeżańskiego, z kwoty 153 zł. 62 ct. na 120 zł.; Koziary, powiatu zbaraskiego, z kwoty 200 zł. na 150 zł.; Falkenberg powiatu dobromilskiego, z kwoty 109 zł. na 60 zł.; Palczyńce, powiatu zbaraskiego z kwoty 95 zł. 97 ct. na 30 zł.; Dąbrowa, powiatu chrzanowskiego, z kwoty 167 zł. 14 ct. na 80 zł.; Mołodyńcze, powiatu bobreckiego, z kwoty 110 zł. na 90 zł.; wreszcie gminy Dubie, z kwoty 180 zł. na 160 zł. rocznie.

Izba bez rozprawy uchwala zgodnie z tym wnioskiem.

Następuje:

Sprawozdanie komisyi górniczej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górniczych.

Sprawozdawca p. Szczepanowski, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje sprawozdanie Wydziału krajowego o czynnościach górniczych w roku 1892 do wiadomości.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu aby: a) z c. k. Rządem przeprowadził rokowania o wyznaczenie z funduszów państwowych odpowiedniej subwencyi dla niższych szkół górniczych w naszym kraju, i Sejmowi krajowemu przedłożył projekt ustalenia obu szkół w Borysławiu i we Wietrznie wraz z projektem statutów, i b) nieustawał w staraniach, aby c. k. Rząd wykłady górnicze w c. k. wyższej szkole politechnicznej we Lwowie odpowiednio do potrzeb kraju uzupełnił i ustalił;

3. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby w drodze ustawodawczej wyjednał uwolnienie krajowych rafineryi i kopalń nafty od podatku zarobkowego i dochodowego na ten sam przeciąg czasu, w którym z takiego uwolnienia korzystać będzie rafinerya nafty w Tryeście.

Izba głosując oddzielnie nad każdą częścią powyższego wniosku, uchwala cały powyższy wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisyi budżetowej o petycyach do Rubr. VII. budżetu krajowego.

Sprawozdawca p. Stanisław Badeni, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycyami: Barbary Szulz L. s. 202, Kazimierza Lipińskiego L. s. 935, Anieli Dwornikiewicz L. s. 594, Wandy Nostkiewicz L. s. 663, Maryi Spitzerównej L. s. 579, Anieli Romerównej L. s. 595 i Lubiny Babeckiej L. s. 850 przechodzi się do porządku dziennego, gdyż przy rozdawnictwie ryczałtu w kwocie 3.000 zł. w rubr. VII. poz. 79 dla młodzieży kształcącej się w naukach i sztukach przyznano; petycyą L. s. 608 Wydziału Towarzystwa śpiewackiego „Echo“ o udzielenie subwencyi odstępuje się Wydziałowi krajowemu.

Nad petycyą L. s. 730 Michała Meklera o subwencyę na wydawnictwo dzieł muzycznych przechodzi się do porządku dziennego, gdyż fundusz krajowy nie jest powołany do subwencyonowania takich wydawnictw.

Lucyan Kwieciński, dyrektor teatru w Stanisławowie, wniósł do L. s. 580 petycyę o subwencyę.

Komisya budżetowa wnosi:

Lucyanowi Kwiecińskiemu, dyrektorowi teatru w Stanisławowie, udziela się jednorazową subwencyę w kwocie 500 zł., płatną w dwóch ratach: 1. czerwca i 1. listopada b. r. i przyznaje się w tym celu kredyt dodatkowy w kwocie 500 zł.

Izba bez rozprawy uchwala powyższe wnioski, głosując nad każdym osobno.

Następuje:

Sprawozdanie komisyi budżetowej o petycyach:

a) Komitetu Przytuliska sierót im. św. Józefa we Lwowie o stały roczny datek;

b) Siostry Miłosierdzia św. Karola Boromeusza w Wielkich Oczach o zapomogę na ukończenie budowy domu przytułku tamże;

c) Towarzystwa ochronek chrześcijańskich we Lwowie o subwencyę;

d) Stowarzyszenia ochronki dziewcząt Sierót w Stanisławowie o zapomogę;
e) p. Juliana Zachariewicza, c k. konserwatora, o subwencyę 6.000 zł. na ochronę zamku Żółkiewskiego.

Sprawozdawca p. Romańczuk, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycyą Przytuliska sierót pod opieką św. Józefa we Lwowie (L. s. 196) przechodzi się do porządku dziennego.

Izba uchwala powyższy wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę Siostry Miłosierdzia św. Karola Boromeusza w Wielkich Oczach o zapomogę na ukończenie domu przytułku w Wielkich Oczach (L. s. 386) przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego uwzględnienia; na ten cel wstawia się w budżet krajowy w rubrykę VI. wydatków, dodatkowo kwotę 500 zł. jako kwotę maksymalną do rozporządzalności Wydziału krajowego.

Izba bez rozprawy uchwala powyższy wniosek.

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Zarządowi stowarzyszenia Ochronki dziewcząt sierot w Stanisławowie (pet. L. s. 782) udziela się jednorazowa subwencya w kwocie 150 zł.; kwotę tę wstawia się w budżet krajowy w rubr. VI. wydatkow, jako wydatek dodatkowy.

Izba bez rozprawy uchwala powyższy wniosek.

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę Juliana Zachariewicza, c. k. konserwatora zabytków historycznych, o subwencyę 6000 zł. na ochronienie zamku w Żółkwi (L. s. 322), przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania na najbliższej sesyi sejmowej.

Izba bez rozprawy uchwala zgodnie z powyższym wnioskiem.

Następuje:

Sprawozdanie komisyi prawniczej o reformie postępowania sądowego w sprawach niespornych.

Marszałek oznajmia, że przedmiot ten wstawi na porządek dzienny nabliższego posiedzenia, obecnie bowiem zamknie posiedzenie z powodu spóźnionej pory.

Sekretarz p. Wiktor czyta następującą interpelacyę do Wydziału krajowego:

Interpelacya
do Wydziału krajowego.

Ponieważ według nachodzących wieści zaszły nieprawidłości przy wyborze z większych posiadłości z okręgu Tarnów, Dąbrowa. Pilzno, Ropczyce, Mielec, Jasło, w dniu 6. kwietnia b. r. odbytym, a w interesie publicznym leży, by ta sprawa jak najspieszniej wyjaśnioną została:

Podpisani zapytują: kiedy Wydział krajowy zamierza z powyższego wyboru Wysokiemu Sejmowi zdać sprawę. J. Stadnicki.

J. Koziebrodzki, Jan Tarnowski, Potocki, Gorayski, Tom. Rozwadowski, Madeyski, Zamoyski, Zoll, Adam Jędrzejowicz, Stanisław Jędrzejowicz, Wład. Struszkiewicz, A. Wodzicki, F. Paszkowski, Bobrzyński, St. Larysz Niedzielski, Żywicki, Łączyński, S. Tarnowski jun. Fr. Jędrzejowicz, Kornel Horodyski, St. Tarnowski, Skrzyński.

Marszałek oznajmia, że interpelacyę tę poda do wiadomości Wydziału krajowego.

Sekretarz p. Trzecieski czyta następujące interpelacye do Wydziału krajowego:

Interpelacya
do Wysokiego Wydziału krajowego.

Ponieważ doszła do wiadomości naszej uchwalona przez Wydział krajowy instrukcya mająca na celu odpowiednie zarządzenia dotyczące organizacyi sprzedaży soli, zapytują niżej podpisani, dlaczego w tejże instrukcyi nie zastosował się Wydział krajowy do powziętej przez Wysoki Sejm uchwały na dniu 9. kwietnia 1892 ustęp II. i w jaki sposób zamierza zastrzedz

prawa Wydziałów powiatowych tą uchwałą zastrzeżonych.

We Lwowie dnia 16. maja 1893.

*Klemens Dzieduszycki* w. r.

Franciszek Jędrzejowicz, Niezabitowski, Apolinary Jaworski, Z. Skrzyński, Emil Torosiewicz, Ziemiałkowski, Zamoyski, Korytowski, St. Tarnowski, Ed. Micewski, A. Wodzicki, E. Zagórski, Szeptycki, Trzecieski, Tyszkiewicz, M. Torosiewicz, Sala, Zoll, Dydyński, Raczyński, Szeliski, J. Męciński, St. Larysz Niedzielski, K. Horodyski, Z. Kozłowski, Tyszkowski, J. Vivien, Borkowski, Schnell, Żardecki, Potoczek, Mizia, Stręk, Kowalski, Sirko, Ochrymowicz, Barabasz, ks. Sawa, Pilat, W. Kozłowski.

Interpelacya
do Wydziału krajowego.

Z uwagi, że sprawa organizacyi dostawy i sprzedaży soli w kraju naszym przez Wydział krajowy budzi zajęcie w szerokich kołach ludności, o czem świadczą liczne i ciągłe ustne i pisemne do posłów zgłoszenia;

z uwagi, że Wydział krajowy nie przedłożył Sejmowi żadnego sprawozdania tak co do zawartego z c k. Rządem układu o pobór soli z salin, jak i co do porobionych już układów względem dostawy soli, ustanowionego etatu urzędników solnych, jak nie mniej co do zamierzonej organizacyi sprzedaży soli w pojedyńczych powiatach i miejscowościach; z uwagi, iż sesya sejmowa wkrótce ma być zamknięta, a pojedyńczy posłowie i marszałkowie powiatów znajdą się wobec wyborców w trudnem położeniu niemożności objaśnienia tychże i uspokojenia w tej dla nich żywotnej sprawie;

podpisani pozwalają sobie w drodze interpelacyi zapytać Wysoki Wydział krajowy:

czy i o ile skłonnym jest Wydział krajowy uwzględnić wyrażone na odbytej d. 6. maja 1893 z posłami prezesami rad powiatowych konferencyi niemal jednomyślne życzenia;

1) ażeby tym Wydziałom powiatowym, które dotąd dostawą i sprzedażą soli dla rad powiatowych przeznaczonej, z dobrym skutkiem się zajmowały, i o dalsze pozostawienie im tej dla powiatu żywotnej sprawy pod warunkami przez Wydział krajowy zarówno dla wszystkich ułożonymi i pod ścisłą kontrolą Wydziału kraj. się zgłoszą, zarząd solą powiatową nadal pozostawiono;

2) ażeby Wydziałom powiatowym, które same sprawą sprzedaży soli trudnić się nie zechcą, ingerencya nad ustanowieniem odnośnych funkcyonaryuszy do sprzedaży soli, oraz kontrola nad ich czynnością w ten sposób przyznaną została, ażeby:

*a*) wszelkie podania o nadanie magazynów solnych z prawem sprzedaży po oznaczonych cenach do Wydziału powiatowego wnoszone były;

*b*) ażeby na każdy magazyn Wydział powiatowy przedkładał Wydziałowi krajowemu propozycyę z terna, z którego Wydział krajowy mianuje lub też terno odrzuca, tak jednak, iż bez propozycyi i dobrej konkomitacyi Wydziału powiatowego nikt by nie mógł być zamianowanym;

*c*) iżby Wydziałom powiatowym równoległe z organami Wydziału krajowego przysłużało prawo kontroli całej czynności w magazynach sprzedaży i zarządzenie w nagłej potrzebie za równoczesnem uwiadomieniem Wydziału krajowego środków zaradczych.

*Gniewosz* w. r.

Z. Kozłowski, Z. Skrzyński, J. Trzecieski, Golejewski, Niezabitowski, A. Jędrzejowicz, Tyszkiewicz, Vivien, Kramarczyk, Potoczek, W. Dzieduszycki, Schnell, Skrzyński, St. Jędrzejowicz, Brykczyński, Zamoyski, T. Rozwadowski, ks. Sawa, Tyszkowski, Barański, Dembowski, Fr. Jędrzejowicz, Dworski, A. Wodzicki, J. Gnoiński, W. Gnoiński, J. Puzyna, Łączyński, Klemens Dzieduszycki, Borkowski, Szeptycki, Wł. Kozłowski, M. Torosiewicz, Korytowski, Sala.

Sekretarz p. Paszkowski czyta następującą interpelacyę do c. k. Rządu:

Interpelacya
do Jaśnie Wielmożnego Pana c. k. Komisarza rządowego.

C. k. Starostwo w Wieliczce wydało w ostatnich czasach szereg zarządzeń sanitarnych, z których pewna część stawia bądź nie podobne do spełnienia, bądź uciążliwe i nie odpowiadające istniejącym po wsiach stosunkom i potrzebom wymagania.

I tak okólnikami z dn 26. sierpnia 1891 L. 24.133, z dn. 17. lutego 1893 L. 5.609, z dn. 5. kwietnia 1893 L. 10 671 jak i innemi wydawanymi w poszczególnych wypadkach zarządzono między innemi przykrywanie otworów w stud-

niach drzwiami na zawiasach cembrowanie i szczelne przykrywanie gnojowisk, wywożenie nawozów w porze, gdy plony były na polu i to w krótkim terminie ściśle określonym lub zabraniano wywożenia w innych porach (a za nie stósowanie się nakładano kary), domagano się innych nader kosztownych urządzeń przy n. p. rzeźniach właściwych wielkim i zamożnym gminom, ale nie małym i ubogim; dalej wymurowania przy karczmach, bez uwzględnienia ich frekwencyi, wartości i stanu budynku i dochodu jaki przynoszą, dołów kloacznych z cegły na cemencie wewnątrz na gładko ucementowanych, wreszcie zniesienia komunikacyi i oddzielenia zupełnego izb mieszkalnych od szynkowni i sklepików z wiktuałami spożywczemi, co za sobą pociągało nader kosztowne nieraz nie możebne ze względu na stan i wartość budynków przeistoczenia, a co wszystko razem wywołało ogromne i kosztowne uciążliwości, pewne zaniepokojenie i łatwe do zrozumienia, a nieraz słuszne utyskiwania.

Nie zapoznając potrzeby poprawy zdrowotnych stósunków po wsiach — sądzą jednak podpisani, że działalność władz w tym kierunku winna uwzględniać istniejące stósunki, wielkość potrzeby lub grożącego niebezpieczeństwa wreszcie możność zastósowania się do wymogów teoretycznie może słusznych lecz wkładających na ludność zbyt wielkie ciężary i niedających się dziś już przeprowadzić z całą bezwzględnością.

Podpisani pozwalają więc sobie zapytać:

1) Czy Wysokiemu c. k. Rządowi znane są powołane fakta, jakoteż rozporządzenia c. k. Starostwa w Wieliczce;

2) i czy takowe rozporządzenia c. k. Starostwa w Wieliczce odpowiadają intencyom Wysokiego c. k. Rządu?

*St. L. Niedzielski*, jako interpelant.

Paszkowski, G. Romer, Zoll, Tyszkiewicz, Tyszkowski, Rutowski, Dydyński, J. Męciński, Barański, Rozwadowski, Schnell, Langie, W. Struszkiewicz, Z Skrzyński, Szeptycki, Łączyński, Fr. Jędrzejowicz St. Tarnowski Madeyski.

Marszałek oznajmia, że powyższe interpelacye poda do wiadomości c. k. Rządu, względnie Wydziału krajowego.

Sekretarz p. Wiktor czyta porządek dzienny następnego posiedzenia.

Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 17. maja b. r. godzina 11 przed południem.

Koniec posiedzenia o godz. 3 min. 40 po południu.

Marszałek krajowy:

***Eustachy Sanguszko*** *w. r.*

Sekretarze:

***Dr. Franciszek Paszkowski*** *w. r.*
***Józef Wiktor*** *w. r.*